

Aan de gemeenteraad

Onderwerp: Herinrichting en voorbereidingskrediet Raadhuisplein

Beh. ambt: Evert Visser
Portefeuille- Robin Hartogh Heys van de Lier
houder:

Voorstel

De raad besluit:

1. In te stemmen met de ontwerpfasen van herinrichting Raadhuisplein.
2. € 550.000,- voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor de ontwerpfasen en deze kosten te dekken uit de reserve Gebiedsprogramma Centrum Drachten.

Inleiding + beoogde effecten

In augustus 2022 heeft de raad de 'visie en programma centrum Drachten' vastgesteld. Het doel van deze visie is richting te geven aan de ontwikkeling van het centrum: van een functioneel koopcentrum naar een centrale plek in de gemeente waar het aangenaam vertoeven is. De Centrumvisie wordt nu vertaald naar het Gebiedsprogramma met projecten, activiteiten en strategieën voor de komende 15 jaar. Het centrum is opgedeeld in tien ontwikkelgebieden met elk een gebiedsgerichte aanpak. Het Raadhuisplein en omgeving vormt één van de ontwikkelgebieden binnen het programma.

In de Centrumvisie is aangegeven dat het centrum van Drachten een centrale verblijfsplek mist en dat het Raadhuisplein de uitgelezen plek is om uit te groeien tot de 'huiskamer' van het centrum. Wij zien een plein voor ons dat de komende jaren steeds meer gaat uitgroeien tot een bruisend hart van Drachten met verblijfskwaliteit, activiteiten en evenementen.

Deze transformatie brengen we enerzijds tot stand door het plein te herinrichten (pijler 1) en anderzijds activiteiten van ondernemers en maatschappelijke instellingen te stimuleren (pijler 2). Ook zien we kansen voor herontwikkeling van vastgoed, met name aan de westwand, als afronding van reeds aangepakte vastgoed langs de andere wanden (pijler 3). Met deze gebiedsgerichte aanpak ontstaat een integrale gebiedsontwikkeling passend binnen het Gebiedsprogramma en de Centrumvisie.

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor de (her)inrichting van openbare ruimte en ziet de inrichting van het Raadhuisplein als een belangrijk onderdeel van de ontwikkeling van het centrum. Uiteindelijk willen we het plein zo inrichten dat er voldoende ruimte is voor de (bestaande) warenmarkt, daghoreca en terrassen, evenementen, spelen, ontmoeting en verblijf. Er is in 2023 een einde gemaakt aan het parkeren op het plein en we hebben het plein van een tijdelijke ingericht. Hierdoor zien we dat met een aantal maatregelen het plein al groener en aantrekkelijker is. Ook wordt het plein meer gebruikt en er is meer levendigheid ontstaan.

Als nadere uitwerking van de Centrumvisie is een Programma van Eisen (PvE) voor het Raadhuisplein opgesteld. Hierin staan alle eisen, wensen, ideeën, kaders en randvoorwaarden voor de inrichting van het plein. Het PvE is tot stand gekomen met veel inbreng van alle belanghebbenden tijdens de inspiratiefase. We willen op basis van het PvE een ontwerpbureau selecteren dat ons helpt ontwerpvarianten uit te werken. Als deze

ontwerpen klaar zijn, organiseren we een verkiezing, zodat 'het publiek' een ontwerp kan kiezen. Nadat het publiek heeft gekozen wordt aan de raad gevraagd krediet beschikbaar te stellen voor de technische voorbereiding en uitvoering van het winnende ontwerp. Daarna wordt het ontwerp verder uitgewerkt en uitgevoerd. Om de planvorming voort te kunnen zetten en toe te werken naar de verkiezing vragen wij de raad in te stemmen met de herinrichting en een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen.

Argumenten

1. De raad besluit in te stemmen met de herinrichting van het Raadhuisplein.

Het is onze ambitie om van het Raadhuisplein de ontmoetings- en verblijfsruimte in het centrum van Drachten te maken: de huiskamer van Drachten. Een plek waar je graag bent, overdag en 's avonds. Een plek waar iets te beleven is, als er evenementen en activiteiten plaatsvinden, maar ook op rustige momenten en buiten openingstijden van de winkels. Een plek die optimaal is verbonden met de rest van het kernwinkelgebied. Een plein dat verrast en waar de Drachtsters trots op zijn.

1.1 De ambities en thema's in het PvE zijn een vertaling van de inbreng van het publiek tijdens de inspiratiefase

In de periode tussen juni 2023 en maart 2024 hebben we enorm veel reacties op en ideeën voor de tijdelijke en definitieve inrichting gekregen. Naast de technische, inhoudelijke en functionele randvoorwaarden hebben we zo goed mogelijk recht gedaan aan alle input. Dit hebben we vertaald naar drie centrale ambities:

1. Een plein dat 365 dagen per jaar uitnodigend is;
2. Inbedding in een levendig centrumgebied;
3. Een huiskamer met plek voor iedereen.

Dit hebben we vertaald in eisen en wensen op vier thema's (puzzelstukken):

1. Een verrassend plein waar we trots op zijn;
2. Een plein dat uitnodigt tot activiteiten en ontmoeting;
3. Een plein met meer ruimte voor groen en water;
4. Een plein dat voldoet aan de basiseisen.

1.2 De inrichting van het plein is een aanjager voor andere ontwikkelingen

De inrichting van het Raadhuisplein is als deelproject, net als de renovatie en uitbreiding van Museum Dr8888 waarop de raad op 9 april 2024 heeft besloten, de eerste grootschalige ingreep als onderdeel van het Gebiedsprogramma. Het is een mogelijkheid om op relatief korte termijn een kwaliteitsimpuls te geven aan de verblijfskwaliteit in het centrum. Het stopt echter niet bij de inrichting van openbare ruimte. We willen dat de pijler vastgoed en de pijler activiteiten op en rondom het plein meegaan in deze ontwikkeling. Dit vraagt dus naast de investering van de gemeente om de inzet van ondernemers, vastgoedeigenaren en andere belanghebbenden. We zijn al met diverse partijen in gesprek over herontwikkeling van vastgoed. Daarbij denken we, in het kader van strategisch grondbeleid en het Gebiedsprogramma, ook na over specifieke aankopen.

We zien de inrichting van het plein als een aanjager voor toekomstige ontwikkelingen in het centrum en rondom het Raadhuisplein in het bijzonder. We hopen met de inrichting van het Raadhuisplein de toon te zetten, te inspireren en anderen te verleiden ook een steentje bij te dragen.

1.3 We hebben in het Programma van Eisen de belangrijkste ambities en kaders vastgelegd, met voldoende ruimte voor creativiteit in de ontwerpfase

De ontwerpogave voor het Raadhuisplein is complex: het plein heeft nu een gebrek aan beleving als gevolg van de eerdere functie als parkeerplein. Een plein op een parkeergarage opnieuw inrichten kent de nodige technische uitdagingen. Ook willen we rekening houden met de huidige gebruikers op en rond het plein. Dat maakt dat we de kracht van ontwerpbureaus graag inzetten voor creatieve ideeën. Dit betekent dat we in het PvE duidelijk richting aangeven, maar voor het 'hoe' zoveel mogelijk vrijheid willen geven. We

geven aan welke harde eisen en kaders er zijn op het gebied van kwaliteit, inrichting, functies, programmering en beperken ons daarbij tot wat echt noodzakelijk is. Zo blijft er genoeg ruimte over voor creativiteit.

2. De raad besluit € 550.000 voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor de herinrichting.

2.1 We hechten aan duidelijke verwachtingen

We vragen uw raad een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 550.000,--. Dit bedrag is onderdeel van een raming van de totale herinrichtingskosten van € 3,7 miljoen. De € 3,7 miljoen totale kosten hanteren we bij de verdere uitwerking als maximale herinrichtingskosten.

We vinden het belangrijk om aan het PvE op dit moment al een financieel kader te koppelen. Daarmee hebben wij een maximum voor de uitvoering vastgesteld, zodat wij bij de verdere uitwerking hier financieel ook op kunnen sturen. We hebben een kostenraming op hoofdlijnen opgesteld. Deze raming is gebaseerd op de ambities, eisen en wensen in het PvE. De totale geraamde kosten van het project bedragen € 3,7 miljoen. Op basis hiervan geven we het te selecteren ontwerp bureau een taakstellend budget mee.

We hebben een kostenraming op hoofdlijnen opgesteld en laten toetsen door een kostendeskundige. De 3,7 miljoen is een totaalbedrag vanaf de start van het ontwerp tot en met de uitvoering. Verder is in de raming ook een reservering opgenomen voor het maken van overgangen naar de verbindingen (straten en stegen) van en naar het plein zodat het straks één geheel vormt. De inrichting van de straten en stegen zelf maakt niet onderdeel uit van de raming. Hiervoor wordt (indien nodig) separaat krediet aangevraagd.

Het totale bedrag van € 3,7 miljoen is toereikend om door het ontwerp bureau te worden verrast met creatieve oplossingen; binnen dit bedrag is naar verwachting voldoende gelegenheid om met een goed beheer bewust ontwerp te komen met ruimte voor een aantal 'iconen'. We hebben niet alle posten op een maximaal ambitieniveau begroot. Zo dwingen we onszelf om zorgvuldig om te gaan met de beschikbare middelen en om prioriteiten te stellen en keuzes te maken.

Om te toetsen of de geraamde bedragen realistisch zijn, hebben we gekeken naar kengetallen van andere pleinen in Nederland die recent opnieuw zijn ingericht. Deze referenties geven een financiële bandbreedte van € 400,- tot € 800,- per m². De investering in het Raadhuisplein zit met circa € 550,- per m² aan de onderkant van deze bandbreedte. Dit is vooral te verklaren door de (her)bruikbaarheid van het reeds aanwezige materiaal, zoals bestrating en ondergrondse infrastructuur. Ook nemen we onze eigen ervaring met projecten als de Markt en het Van Knobelsdorffplein mee.

Op dit moment vragen we alleen een voorbereidingskrediet van € 550.000 aan (15% van € 3,7 mln). Met dit krediet kunnen we een ontwerp bureau selecteren en alle voorbereidende werkzaamheden voor de ontwerpvarianten, participatie en de ontwerpverkiezing uitvoeren. Na de publiekskeuze voor het winnende ontwerp scherpen we de kostenraming aan en vragen we ook krediet aan voor de uitvoering van de herinrichtingswerkzaamheden.

Met deze werkwijze scheppen we enerzijds duidelijke verwachtingen en blijven we anderzijds flexibel. Flexibiliteit is onder andere nodig vanwege de vastgoedontwikkelingen die we met name aan de westkant van het plein nastreven. Belangrijk is dat we de vastgoedontwikkelingen goed aan kunnen sluiten op het plein integrale gebiedsaanpak van het Gebiedsprogramma.

2.2 De dekking voor dit project is beschikbaar binnen de reserve Gebiedsprogramma Centrum Drachten

In de Kadernota 2024-2027 zijn de financiële uitdagingen voor de uitvoering van Gebiedsprogramma Centrum Drachten op hoofdlijnen geschetst. Er is indicatief geraamd dat er de komende 15 jaar (2023 t/m 2037) € 101 miljoen aan publieke investeringen nodig zijn voor de uitvoering van de Centrumvisie (prijsspeil 2023). De gebiedsontwikkeling Raadhuisplein is in de Kadernota benoemd. De raad heeft besloten te gaan sparen voor het Gebiedsprogramma Centrum. De raad heeft een 'reserve Gebiedsprogramma Centrum Drachten' ingesteld. Bij het vaststellen van de begroting 2024 heeft de raad € 20 miljoen incidenteel in deze reserve gestort en heeft de raad daarnaast € 180.000 structureel beschikbaar gesteld. Het door de raad beschikbaar te stellen voorbereidingskrediet voor het Raadhuisplein wordt gedekt uit de beschikbare incidentele middelen in de reserve Gebiedsprogramma Centrum Drachten (zie 'financiën' voor nadere toelichting).

2.3 Financieel technische uitwerking

Voor de volledigheid melden wij uw raad dat de hierboven beschreven werkwijze nog om een nadere financieel-administratieve uitwerking vraagt, waar we volgend jaar bij de kadernota op terug komen.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat het dekken van kapitaallasten uit een reserve toe, maar ons eigen beleid (nog) niet. Lasten met een looptijd langer dan drie jaar zijn structurele lasten. Dit geldt dus ook voor kapitaallasten (rente en afschrijving) die voortvloeien uit investeringen. Gemeenten hebben de keuze om die lasten te dekken uit de jaarlijkse exploitatie of uit een specifieke (kapitaallasten)reserve. Landelijk kader daarvoor is het BBV.

In de financiële verordening en de nota reserves en voorzieningen heeft de raad nadere regels gesteld waar het college aan is gehouden. In de [nota reserves en voorzieningen](#) is in lid 4.3.1 opgenomen dat een reserve niet wordt gevormd ter dekking van structurele lasten. In het kader van de Ruimtelijke investeringsagenda (RIA) onderzoeken we de komende periode of een structurele aanpassing van financieel beleid nodig en wenselijk is om de investeringsagenda te realiseren. We komen hier volgend jaar bij de Kadernota op terug.

Risico's

- **Eisen:** om genoeg ruimte voor creativiteit te laten, hebben we ons in het PvE zoveel mogelijk beperkt tot alleen de harde eisen en randvoorwaarden. Dat betekent ook dat we aan de voorkant geen zekerheid hebben over de precieze invulling van het plein. In de gekozen procesaanpak houden we hier rekening mee, door nauw samen te werken met het te selecteren bureau en een stevige rol voor 'het publiek'.
- **Verwerking inbreng publiek:** in het PvE staan de ambities, wensen en eisen op hoofdlijnen. Dit heeft nog een hoog abstractieniveau. We denken dat het overgrote deel van de wensen een plek heeft gekregen in het PvE. Tijdens de inspiratiefase hebben we ook veel concrete ideeën gekregen. Dit heeft geholpen de ambitie verder aan te scherpen. In het PvE staat niet welke elementen in welke verschijningsvorm worden geplaatst, die invulling geeft het ontwerpbureau in de ontwerpfase samen met de gemeente en belanghebbenden. We merken dat sommige belanghebbenden deze mate van abstractie lastig vinden. Mogelijk hebben zij daarom een andere verwachting bij een PvE.
- **Draagvlak:** we willen een plein maken dat wordt gedragen door alle belanghebbenden. Onze aanpak is daarom vanaf de start van het proces in 2023 gericht op het vergroten van de betrokkenheid bij het Raadhuisplein. Dit zetten we voort in de volgende fasen, door samen met alle belanghebbenden te leren van de tijdelijke inrichting en ze te betrekken bij de totstandkoming van de ontwerpvarianten. Daarnaast ligt de keuze voor het winnende ontwerp bij 'het publiek'. Tot slot zoeken we doorlopend nauwe samenwerking met omwonenden en direct belanghebbenden, zoals ondernemers.
- **Raakvlakken:** de integrale aanpak van vastgoed en de stegen rondom het plein kost tijd. De reconstructie van het plein hoeft hier niet op te wachten. Echter, om het plein optimaal te laten functioneren is realisatie van deze raakvlakken ook van groot

belang. Dit maakt onderdeel uit van de gebiedsgerichte aanpak Raadhuisplein en omgeving en is geborgd in het Gebiedsprogramma. We voeren gesprekken met diverse partijen over de andere pijlers, herontwikkeling van vastgoed en het organiseren van activiteiten en evenementen op het plein.

- **Kwaliteit van het ontwerp:** we willen een kwalitatief hoogwaardige inrichting van het plein. We nodigen gerenommeerde bureaus uit, met een frisse blik en ervaring in herinrichtingsopgaven van vergelijkbare pleinen en openbare ruimtes.
- **Proces en ontwerpverkiezing:** onder 'participatie' hebben we het vervolgproces geschetst. Door te kiezen voor een ontwerpverkiezing geven het college en de raad zeggenschap uit handen: het winnende ontwerp wordt gekozen door het publiek. Door in nauwe samenwerking met een ontwerpbureau en diverse belanghebbenden de ontwerpvarianten uit te werken, zorgen we voor haalbare en uitvoerbare ontwerpen. Het winnende ontwerp moet altijd voldoen aan de eisen en ambities in het PvE. Behoudens persoonlijke smaak maakt het dan niet uit welk ontwerp wint.

Wettelijk of beleidskader

- **Omgevingsvisie:** de centrumaanpak is een belangrijke pijler in het versterken van de positie van Drachten als regionaal verzorgingsgebied, door het voorzieningsniveau te verbreden en te versterken en het aanbod in het centrum meer te richten op het plezier van winkelen en een stad bezoeken. De openbare ruimte in de gemeente is aantrekkelijk en groen ingericht en nodigt uit tot verblijf.
- **Centrumvisie:** het PvE Raadhuisplein is een nadere uitwerking van de ambities die in de Centrumvisie zijn benoemd.
- **Gebiedsprogramma Centrum:** het Gebiedsprogramma bevat een vertaling van de Centrumvisie in projecten, activiteiten en strategieën voor de komende 15 jaar. Daarmee maakt het Gebiedsprogramma de Centrumvisie specifiek en concreet. Het centrum is opgedeeld in tien ontwikkelgebieden, met elk een gebiedsgerichte aanpak voor gebruik, programma, functies, architectuur, openbare ruimte en verkeer. De inrichting van het Raadhuisplein maakt onderdeel uit van de gebiedsgerichte aanpak Raadhuisplein en omgeving.
- **Kadernota 2024-2027:** zie argumenten 2.1 en 2.2 en Dekking.

Overwogen scenario's

Gezien de complexe ontwerpogave, van parkeerplein naar huiskamer, willen we graag zo optimaal mogelijk gebruik maken van de creativiteit van de markt. Daarnaast vinden we het belangrijk om bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden actief te betrekken bij het proces, zodat zij eigenaarschap gaan voelen voor het plein. We kiezen daarom voor een proces dat hierbij past.

We hebben ons laten inspireren door andere projecten in Nederland, waaronder projecten in Groningen, Assen, Leeuwarden en Hengelo. Bij de start van de inspiratiefase overwogen we een ontwerpverkiezing met meerdere ontwerpbureaus te organiseren. We zien een bureauselectie door de gemeente, gevolgd door een open ontwerpproces en een ontwerpverkiezing als een beter alternatief. Zo kunnen we (1) de eisen aan de voorkant wat algemener stellen en optimaal profiteren van de creativiteit van de markt, (2) kunnen we samen met het geselecteerde bureau optrekken (zowel intern als richting externe betrokkenen), (3) beperken we de proceskosten, (4) kunnen we samen de ervaringen met de tijdelijkheid verwerken en (5) kunnen we zorgen voor een haalbaar en uitvoerbaar plan. Na de selectie kunnen we de betrokkenheid van het publiek vormgeven door een combinatie van co-creatie en een ontwerpselectie tussen een (nader te bepalen) aantal ontwerprichtingen/-varianten.

Tijdelijke inrichting

Sinds juni 2023 hebben we geïnvesteerd in de tijdelijke, fysieke inrichting van het Raadhuisplein. Inmiddels staan op het plein verschillende betonnen zitranden met daarin groenvakken met speelelementen. Ook is een groot speeltoestel geplaatst en het Dadamonument van Museum Dr8888 heeft een plek gekregen op het plein. Deze elementen zijn

opnieuw te gebruiken op andere plekken binnen of buiten het centrum wanneer het Raadhuisplein definitief wordt ingericht. De kosten voor de tijdelijke inrichting zijn gedekt uit de gereserveerde centrummiddelen en zijn daarom niet opgenomen in deze kredietaanvraag en de kostenraming.

Financiën

In de Kadernota 2024-2027 zijn de financiële uitdagingen voor de uitvoering van Gebiedsprogramma Centrum Drachten op hoofdlijnen geschetst. Er is indicatief geraamd dat er de komende 15 jaar (2023 t/m 2037) € 101 miljoen aan publieke investeringen nodig zijn voor de uitvoering van de Centrumvisie (prijspeil 2023). Uw raad heeft besloten te gaan sparen voor het Gebiedsprogramma Centrum. Uw raad heeft een 'reserve Gebiedsprogramma Centrum Drachten' ingesteld. Bij het vaststellen van de begroting 2024 heeft u € 20 miljoen incidenteel in deze reserve gestort en uw raad heeft daarnaast € 180.000 structureel beschikbaar gesteld.

Het door uw raad beschikbaar te stellen krediet voor het Raadhuisplein wordt gedekt uit de beschikbare incidentele middelen in de reserve Gebiedsprogramma Centrum Drachten. Onderstaande tabel geeft een actueel overzicht van de beschikbaar gestelde kredieten en stand van de reserve.

GEBIEDSPROGRAMMA CENTRUM DRACHTEN			
Actueel overzicht van gereserveerde middelen en krediet			
(I) Totale opbouw reserve vanaf 2024			
		incidenteel	structureel
1 Begroting 2024		€ 20.000.000	€ 180.000
2 Begroting 2025		P.M	P.M
Totaal		€ 20.000.000	€ 180.000
(II) Totaal beschikbaar gesteld krediet en dekking van krediet			
	krediet	dekking incidenteel	dekking structureel
1 besluit quick wins juli 2024	€ 400.000	€ 400.000	€ 0
2 besluit Raadhuisplein juli 2024	€ 550.000	€ 550.000	€ 0
Totaal beschikbaar gesteld krediet	€ 950.000	€ 950.000	€ 0
(III) Netto nog beschikbaar in reserve			
		incidenteel	structureel
Totaal nog beschikbaar in reserve		€ 19.050.000	€ 180.000

De dekking wordt ondergebracht in een bekleemde reserve. Vanuit deze bekleemde reserve zullen de kapitaallasten worden gedekt. De formele besluitvorming hierover volgt op basis van het onderzoek naar de financieringsstrategie van de investeringsagenda. Gelet op de voorlopige planning van de oplevering van het Raadhuisplein (2027) starten de kapitaallasten vanaf 2028.

Juridische consequenties

N.v.t.

Participatie

Een plein is niet vanzelfsprekend een huiskamer van het centrum, dat is alleen zo als dat door gebruikers zo wordt ervaren. We willen graag dat belanghebbenden het gevoel krijgen dat het Raadhuisplein 'hun' plein is en wordt. Een belangrijk uitgangspunt tijdens de 'inspiratiefase' was daarom een sterke betrokkenheid van belanghebbenden en gebruikers en die lijn trekken we door in de ontwerpfase.

Totstandkoming PvE

De inspiratiefase startte met het autovrij maken van het Raadhuisplein op 24 juni 2023. Tijdens de inspiratiefase kon iedereen zijn wensen voor het plein op verschillende momenten met de gemeente delen, met als startschot het 'Ideeënfestival'. Gelijktijdig werd ook het plein ingericht met tijdelijke elementen. Mede naar aanleiding van de gesprekken met

belanghebbenden is deze tijdelijke inrichting sindsdien aangevuld en aangepast. De huidige tijdelijke inrichting blijft gehandhaafd totdat het plein definitief wordt ingericht.

De tijdelijkheid en de verschillende bijeenkomsten en gesprekken met belanghebbenden hebben waardevolle inzichten voor de definitieve inrichting opgeleverd. De reacties richtten zich met name op de volgende thema's:

- **Ontmoeting en activiteiten:** vrijwel alle belanghebbenden wijzen op het gebrek aan beleving op het Raadhuisplein. Er is sterk behoefte aan een centrale verblijfsplek en meer reuring. Op het plein moet ruimte zijn voor alle leeftijden, met ruimte voor spelen en bewegen, niet-commerciële zitplekken en terrassen, verschillende soorten (culturele, sport- en muziek)evenementen en kunst.
- **Groen en water:** veel belanghebbenden geven aan dat het plein nu kaal en kil is. Groen zorgt voor meer aantrekkelijkheid, een knussere uitstraling en schaduw op warme dagen. Daarnaast zien veel mensen een waterelement als een aantrekkelijke toevoeging, als speelelement en voor verkoeling op warme dagen.
- **Basisvoorwaarden:** veel belanghebbenden zijn blij met het verdwijnen van de parkeerfunctie en zijn blij met de ruimte die dit oplevert voor voetgangers. De nieuwe situatie is voor sommige mensen wennen, omdat het plein voor een deel nog de uitstraling van een parkeerterrein heeft. Veel mensen vroegen in de tijdelijkheid om duidelijkheid over wat wel en niet mag (bevoorrading, laden en lossen, verhuizingen en brengen en halen van personen). Daarnaast is aandacht gevraagd voor de bevoorrading, deze thema's werken we uit in de ontwerpfase.

Op basis van deze thema's hebben we het PvE verder vormgegeven. Voor een uitgebreidere weergave van de inspiratiefase verwijzen we naar hoofdstuk 4 van het PvE en het participatieverslag van het Ideeënfestival.

Vervolg na vaststelling PvE

Met de afronding van het PvE houdt de participatie niet op. We werken in een aantal stappen toe naar de realisatie van het nieuwe Raadhuisplein:

1. **Bureauselectie:** Nu het PvE door het college is vastgesteld, gaan we op zoek naar een ontwerp bureau dat ons helpt bij de uitwerking van het ontwerp. We zoeken nadrukkelijk naar een partij/partner die onderdeel wordt van het projectteam en samen met de gemeente het ontwerp gaat opstellen. Het door de gemeente te selecteren ontwerp bureau zorgt voor de inhoudelijke begeleiding van het ontwerpproces vanaf schetsontwerp (SO) tot en met definitief ontwerp (DO). We zoeken concreet naar ontwerp bureaus met specifieke ervaring met en kennis van vergelijkbare situaties als het Raadhuisplein.
2. **Ontwerpfase:** In deze fase zetten we de samenwerking met alle belanghebbenden voort. We nemen ruim de tijd om met alle belanghebbenden tot een gedragen resultaat te komen. Daarin nemen we ook uitgebreid de tijd om de tijdelijke inrichting te evalueren en de ervaringen van alle belanghebbenden mee te nemen in de ontwerpen. De ontwerpfase bestaat uit twee delen:
 - a. **Varianten en verkiezing:** Samen met het ontwerp bureau werken we verschillende ontwerpvarianten uit. Deze varianten moeten voldoen aan de eisen en wensen uit het PvE en moeten dus ook (technisch en financieel) haalbaar en uitvoerbaar zijn. De ontwerpvarianten worden samen met belanghebbenden aangescherpt en geoptimaliseerd. De uiteindelijke ontwerpvarianten worden breed bekend gemaakt: online, bij een grote bijeenkomst zoals het Ideeënfestival en op publiek toegankelijke plekken zoals het gemeentehuis en het Kr88lab. Zo zorgen we ervoor dat de hele gemeente de varianten kan leren kennen. Daarna organiseren we een verkiezing om 'het publiek' (alle inwoners en ondernemers in Smalingerland) een winnend ontwerp te laten kiezen.
 - b. **Krediet raad:** Aan de raad wordt vervolgens gevraagd krediet beschikbaar te stellen voor de technische voorbereiding en uitvoering van het winnende ontwerp.

- c. **Uitwerking tot DO:** Na de keuze voor het winnende ontwerp en het beschikbaar stellen van een uitvoeringskrediet voor de herinrichtingswerkzaamheden wordt het winnende ontwerp technisch uitgewerkt tot definitief ontwerp door het ontwerp bureau in samenwerking met het projectteam. Ook dan is er uitgebreid tijd en gelegenheid voor afstemming met belanghebbenden. Het gaat dan niet meer om de essentie van het ontwerp, maar om het afstemmen en uitwerken van technische details.
3. **Voorbereidings- en uitvoeringsfase:** Na oplevering van het DO organiseren we een aanbesteding voor de selectie van een of meer aannemers voor het technisch ontwerp en uitvoering van het ontwerp (aanleg van het plein).

Communicatie

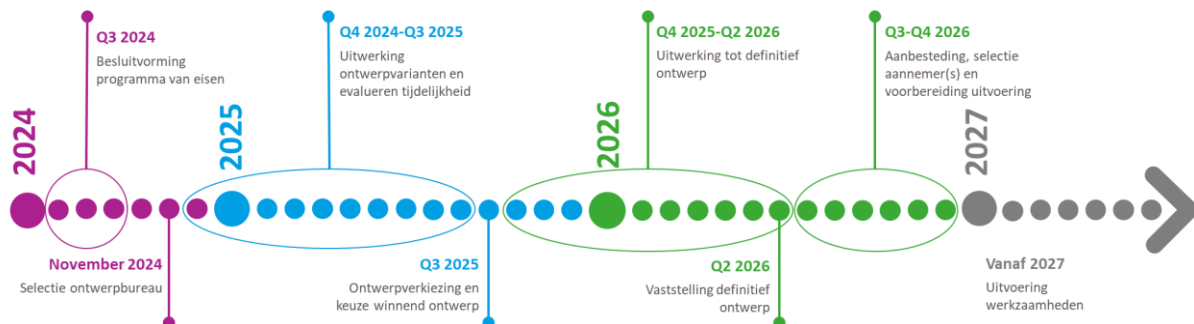
Zie 'participatie'. Rondom de totstandkoming en vaststelling van het PvE is en wordt actief gecommuniceerd met belanghebbenden. Daarnaast gaan we zowel in de totstandkoming van de ontwerpvarianten als in de ontwerpverkiezing weer grote en kleine bijeenkomsten organiseren om de betrokkenheid hoog te houden. In aanloop naar de ontwerpverkiezing organiseren we een campagne om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk ondernemers en inwoners een stem uitbrengen.

Uitvoering

Onder 'participatie' hebben we het vervolg op hoofdlijnen geschetst. De betrokkenheid van alle belanghebbenden is cruciaal voor het slagen van het project. Het doel is daarom het proces zorgvuldig te doorlopen. Gezien de positieve reacties op de tijdelijke inrichting van het plein is de noodzaak afgenomen om de definitieve inrichting zo snel mogelijk te realiseren. We verwachten dat de tijdelijke inrichting een levensduur van zeker drie jaar heeft. De planning is erop gericht om binnen drie jaar te starten met de definitieve inrichting, maar we willen deze planning niet forceren ten koste van de betrokkenheid en kwaliteit.

Onderstaande planning geeft een indicatie van de doorlooptijden per fase. We vinden het voornamelijk van belang om in de ontwerpfase voldoende tijd in te ruimen voor afstemming met alle belanghebbenden. Daarbij hebben we rekening gehouden met een periode van ongeveer anderhalf jaar om te leren van de tijdelijke inrichting. Dit loopt parallel aan de uitwerking van de ontwerpvarianten, zodat de lessen in de varianten worden verwerkt.

Gedurende het proces houden we de raad actief op de hoogte van de voortgang van het project. Naar verwachting komen we in het najaar van 2025 bij de raad terug met het winnende ontwerp en een kredietaanvraag voor de uitvoering van het project.

Fatale termijn

N.v.t.

Achtergrondinformatie

N.v.t.

Drachten, 24-06-2024.

Burgemeester en wethouders van Smallingerland,

Jan Rijpstra voorzitter.

Siebren van der Berg secretaris.

Bijlagen:

1. Programma van Eisen Raadhuisplein
2. Participatieverslag Ideeënfestival